

Časť 3. Organizácia tvorby guidelines

3.1. Sieť NIKI

Národný inštitút kvality a inovácií (NIKI) bol založený v roku 2005 piatimi osobami, z ktorých každý predstavoval zástupcu niektorej inštitúcie a dôležitého partnera pre dosiahnutie cieľa: vytvoriť na dôkazoch založené klinické guidelines pre zdravotnú starostlivosť na Slovensku. Z tohoto dôvodu je Inštitút v rannom štádiu vývoja. Jeho založenie nasledovalo po prijatí šiestich zákonov v roku 2004, ktoré stanovili potrebu zavádzania kvality do procesu starostlivosti. Z nich vzišla aj výzva Dr. Rudolfa Zajaca, ministra zdravotníctva Slovenskej republiky, nasledovaná výzvou Dr. Svätopluka Hlavačku, generálneho riaditeľa Všeobecnej zdravotnej poisťovne na Slovensku, ktorí zhodne vyzdvihli potrebu národných, na dôkazoch založených klinických odporúčaní, ktoré by mali byť vytvorené „združeniami odborníkov z radov profesionálnych zdravotníckych pracovníkov a relevantných vzdelávacích inštitúcií.“

Obrázok 3-1 Štruktúra NIKI

NIKI je iniciatíva založená na spolupráci – sieť klinikov, zástupcov pacientov a iných zdravotníckych odborníkov, vrátane všetkých lekáskych odborností, ošetrovateľstva, farmácie, zubného lekárstva, profesií súvisiacich s medicínou a manažmentu zdravotnej starostlivosti. V NIKI sú pacienti zastúpení pacientskými organizáciami. Členovia NIKI sú nominovaní konkrétnou organizáciou: Asociácia súkromných lekárov Slovenska a Slovenská lekárska spoločnosť alebo inou odbornou organizáciou, či komisiou, ale taktiež reprezentujú svoj

odbor, alebo disciplínu v širšom zmysle a v širokej miere konzultujú s inými špecializovanými združeniami vo svojom odbore. NIKI tiež úzko spolupracuje s inými relevantnými národnými zoskupeniami a agentúrami v rámci Slovenskej republiky, ako sú Ministerstvo zdravotníctva, Úrad pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou, zdravotné poisťovne, Lekárska komora, Slovenská spoločnosť pre kvalitu, univerzity a vedecká obec.

Členovia výboru NIKI určujú celkové smerovanie vývoja NIKI a hrajú kľúčovú rolu pri formovaní programu odporúčaní NIKI. Niektorí členovia výboru NIKI sa tiež aktívne podieľajú na procese tvorby odporúčaní – ako členovia Poradnej skupiny, alebo v edičných tímoch pre špecifické guidelines – všetci poskytujú údaje pri výbere tém pre tvorbu odporúčaní a pri zostavovaní skupín tvorcov odporúčaní (viď časti 3 a 4).

Štruktúru NIKI ilustruje obrázok 3-1.

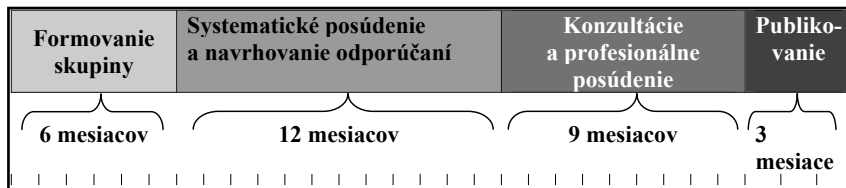
2.2. *Financovanie tvorby odporúčaní*

Program tvorby guidelines NIKI je financovaný Ministerstvom zdravotníctva SR, Všeobecnou zdravotnou poisťovňou a Úradom pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou. Toto financovanie pokrýva náklady na výkonného pracovníka NIKI, výdavky spojené s individuálnymi projektami vývoja guidelines (napr. výdavky na online vyhľadávanie, knižnicu a poplatky za autorské práva pri získavaní kópií článkov na recenzie, výdavky na stretnutia skupín tvorcov odporúčaní) a náklady na tlač a distribúciu publikovaných odporúčaní NIKI.

Dodatocné zdroje príjmov pre NIKI pochádzajú z predaja odporúčaní a malej sponzorskej sumy na stretnutia NIKI na národnej úrovni. Okrem toho NIKI v menšej miere poskytuje konzultácie vo doma i v zahraničí.

2.3. *Časový úsek pre tvorbu guidelines*

Časový úsek potrebný na vytvorenie odporúčaní NIKI do je veľkej miery rôzny, podľa rozsahu skúmanej témy, množstva relevantnej literatúry, ktorú máme kriticky vyhodnotiť, množstva spätnej väzby prijatej počas konzultatívnej fázy tvorby a – čo je najdôležitejšie – konkurenčných tlakov na čas členov skupiny tvorcov odporúčaní. Priemerný čas, ktorý strávia tvorcovia pri tvorbe odporúčaní je zobrazený na obrázku 3-2 (pozri tiež obrázok 4-2).

Obrázok 3-2 Priemerná doba na tvorbu odporúčaní NIKI

2.4. Budúcnosť NIKI

Štruktúra a funkcie NIKI sú stále predmetom zmien a vylepšení. Diskusie s Ministerstvom zdravotníctva SR a ďalšími zúčastnenými budú pokračovať.